

Telegraful Român

Schimb

Onor. Red. a revistei «Transilvania»

(Str. Șaguna 8)

Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză

Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

de Dr. I. MATEIU

I

Considerațiuni generale

Ratificarea convenției politice-bisericești, încheiate de Statul nostru cu Vaticanul, a stârnit în opinia publică, cum era de prevăzut, un val de nemulțumire și de îngrijorare.

Este el legitim sau nu?

Creatorii politici ai Concordatului, ca și beneficiarii lui ecleziastici îl consideră lipsit de ori-ce temei serios, pe când majoritatea poporului românesc, prin glasul conducătorilor săi sufletești, îl găsește perfect justificat.

În această diversitate de opinii, e firesc să ne întrebăm: unde-i adevărul?

Pentru a-l găsi, e nevoie să cercetăm, în linii mari, în ce măsură asigură Concordatul interesele noastre de Stat.

Aceasta n'o vom putea descoperi, nici din exhibițiile suspecților apologeti ai catolicismului și nici din retorismul de tribună al oamenilor politici, adeseori foarte străini de probleme bisericesti așa de complicate ca aceasta.

Cea mai sigură metodă este, să examinăm însăși dispozițiile principale ale Concordatului, punându-le în paralelă, deoparte cu stările de fapt și de drept ale României, iar de alta cu prevederile acordurilor similare convenite de alte state europene.

*

Fiind-că suntem în domeniul unei convențiuni de natură bisericască, cea dintâi întrebare trebuie să se pună astfel: care-i situațiunea României sub aspectul credinței?

Starea de fapt ne arată, că poporul românesc urmează — cu o mică excepție — credința ortodoxă. Acest adevăr este consfințit și de Constituție în art. 22 când zice că este «religia mării majorității a Ro-

mânilor», spre a-i atribui, în consecință, bisericii ortodoxe calitatea de biserică dominantă.

Suntem astfel, și de drept și de fapt, un Stat ortodox, ori cât de mult ar încerca adversari interesați sau detractori înfumurați, să distrugă o mare tradiție istorică prin etalarea intempestivă a faimoasei teorii interconfesionale.

Ca analogie, putem cita cuvintele lui Mussolini din expunerea de motive a Concordatului italian: „aproape totalitatea poporului italian fiind catolică, și fiind catolicismul o foarte veche glorie și tradiție italiană, Statul, care este organizația juridică a națiunii italiene, nu este și nu poate fi decât catolic».¹

Deci, din punct de vedere religios, interesele Statului românesc sunt și rămân în ortodoxie, contopindu-se cu ea. De aceea, când se pune în discuție reglementarea unui cult strein, ea trebuie să se facă în funcție directă de această realitate ortodoxă, care nu poate fi stîrbită prin justificări răsuflete de „egalitarism“ democratic sau de dubioase profituri politice.

Parafrazând pe Mussolini vom zice, că era necesar să se garanteze, într'o formă tangibilă, deplina libertate a celorlalte culte, fără a se uita însă nici o clipă, că într'un Stat ortodox, Biserica ortodoxă trebuie să se bucure de-o situație juridică de favoare particulară.²

Așa ceva nu numai că nu conține legea de organizare a Bisericii ortodoxe, ci dimpotrivă, găsim la fiecare pas aplicațiunile tezei »egalitare», care înseamnă o consacrare a dureroasei inegalități din trecut ei de prigonire și de suferință.

Cu atât mai stranie ni se pare acum și declarația giranților Concordatului, care încearcă să ne asigure, că nu s'au atins întru nimic drepturile Bisericii ortodoxe și con-

¹ Cf. E. Devoghel, La question romaine sous Pie XI et Mussolini. Paris 1929, pag. 297.

² La Devoghel, o, c, p. 289.

dițiile ei de progres în Statul român.

Cât de liniștitoare putea fi această asigurare au dovedit-o pe deoparte la Cameră preoții ortodocși, iar de alta la Senat cei 18 Ierarhi, cărora nu li se poate contesta nici inteligența și nici patriotismul, și cu atât mai puțin competența în materie concordatară.³

De îndată ce ortodoxia formează structura sufletească intimă a Statului, este limpede, că interesele de viață ale uneia se împletesc în mod organic cu ale celeilalte și de aceea orice interferență în ordinea religioasă se va resimți cu aceeași intensitate și în cea politică, influențând desvoltarea generală a Țării.

Având acest punct de orientare, să procedăm la analiza Concordatului, spre a ne da seama de proporția, în care el servește sau păgubește interesele noastre de existență națională.

II

Chestiunea Eparhiilor

Mai întâi Concordatul aduce o întărire considerabilă a Bisericii catolice, deoparte prin înființarea alor două Eparhii noi, una greco-catolică și alta armeană, iar de altă parte prin strângerea catolicilor, de origini și rituri diferite, într'o organizație unitară, ceea ce nu-i reușise în trecut nici Ungariei catolice.

Ne întrebăm ce interese de Stat s'au servit prin această fortificare a ierarhiei catolice? S'a identificat vr'odată catolicismul — în trecut și în prezent — cu viața și idealurile neamului românesc?

Prin esența lui internațional, Vaticanul nu propagă și nu favorizează unitățile naționale — dovadă peremptorie Italia dela 1870 — fiindcă idealul său este monarhia universală, sub flamura catolicismu-

³ A se vedea discursurile mari dela desbaterea legii Cultelor și a ratificării Concordatului, în special ale I. P. S. Mitropolit al Ardealului.

lui.⁴ Probele ni le-a furnizat și nouă: Haidudorog și Incoronarea.

Catolicismul este și rămâne o primejdioasă forță ofensivă contra ortodoxismului și o redutabilă putere de penetrațiune victorioasă înăuntrul și peste frontierele statelor naționale.

De aceea, România, ca țară ortodoxă, avea cu atât mai mult datoria, să privească Concordatul nu în lumina utilității îndoielnice a ceasului de față, ci în perspectiva largă a desvoltării noastre naționale de mâine, pe care trebuie s'o pună la adăpost de influențele rafinate, ce le implică un catolicism organizat cu concursul nostru, dar fără cunoașterea perfectă a ființei lui complicate, sinuoase și tentaculare.

Se va zice, dar s'a desființat episcopia catolică de Oradea, ceea ce constituie un succes din punct de vedere românesc. E o simplă iluzie!

Căci în acelaș loc se spune, că ea se unește cu Episcopia de Satu mare «aeque principaliter».⁵ Ce însemnează aceasta în terminologia curiei papale? Că numai persoana Episcopului dispare, încolo organizațiunea Eparhiei rămâne intactă, cu capitul ei, cu canonicii și ceilalți funcționari, grevând mai departe bugetul Statului.

Și ca să risipească orice îndoială în acest punct, Vaticanul a introdus în Concordat art. 11 prin care „se menține capitulul canonicilor în statul juridic și patrimonial în care se găsește actualmente“.

Pentru a ne convinge și mai bine, că aceasta este concepția papală, e suficient să cităm art. 17 din Concordatul italian, care tratează tocmai despre reducerea Eparhiilor.

⁴ Cf. teza 24 din Syllabus. Vezi și Dr. Fr. Giese, Grundzüge des kath. Kirchenrechts und Staatskirchenrecht. Bonn, 1924 pag. 185.

⁵ Vezi art. II din Concordat. Termenul „desființare“ este evitat cu grijă, spunându-se foarte diplomatic, că „teritorul Orăzii-mari trece sub jurisdicțiunea Episcopului actual dela Satu-mare“. Deci nu se desființează «Episcopia», ci se schimbă numai jurisdicția «teritorului»!

Aici se spune textual: „E bine înțeles, că această reducere nu implică reducerea titlului Eparhiilor, nici a capitulurilor cari vor fi conservate». Apoi în acelaș loc: „Reducerile amintite, vor lăsa intacte toate resursele economice actuale ale Eparhiilor și a celorlalte organizațiuni bisericești existente, cuprinzând și sumele cari se plătesc astăzi de către Statul italian».⁶

Prin urmare, în cazul desființării unei Eparhii, nu numai că rămâne în picioare întreaga organizație eparhială, dar ceea ce-i mai grav, Statul este obligat să-i pună la dispoziție, și pe mai departe, subvenția materială fără a reduce ceva din ea.

Cum n'avem nici un motiv să credem, că Sf. Părinte ar simpatiza mai mult România ortodoxă decât Italia catolică, aplicațiunea teoriei va fi aceeaș și în consecință, „desființarea” Episcopiei catolice de Oradea înseamnă de fapt exclusiv dispariția titularului și nimic mai mult.

Adevărat, că semnatarul Concordatului, dl Vasile Goldiș, un cunoscător al problemei, a încercat, în tratativele sale dela Vatican, să reducă numărul episcopilor catolice. Domnia sa ne spune în broșura ce a tipărit-o, că a propus suprimarea Episcopilor catolice dela Satu-mare și Oradea, fiind suficiente pentru Ardeal cele dela Alba-Iulia și Timișoara. Deasemenea s'a silit să demonstreze, că nici pentru greco-catolici nu este necesară o nouă episcopie la Nord, ci exclusiv o nouă arondare a celor existente. Vaticanul a refuzat a limine această încercare, declarând, că este legat prin promisiunile hotărâte și defini-

tive luate față de cele două biserici.⁷

Intru cât aici era vorba de-o importantă problemă de Stat, ni se pare că dl Goldiș a renunțat prea ușor la datoria ce-o avea, de a recurge la toate mijloacele ce i le oferea calitatea sa oficială, pentru a face să triumfe punctul de vedere românesc. Și nu numai parțial.

Căci tratându-se, pentru prima oară, organizarea pe baze noi a catolicismului din România, se impunea dela sine o examinare temeinică și riguroasă a situației generale sub raportul numeric al centrelor ierarhice.

S'ar fi văzut atunci, că eparhii cu 50,000 de credincioși sau chiar mai puțini, cum sunt cele de București, de Iași, de Oradea și Lugoj — nu pot avea nici un drept de existență, [căci la ortodocși protopopiatele au această întindere], și cu atât mai puțin cea nouă, armenească dela Gherla, care abia numără 3000 de suflete. Nici chiar prin contopirea lor în două [București—Iași și Oradea—Lugoj], nu s'ar fi atins cifra normală, care să justifice titlul lor de viață în raport cu Biserica ortodoxă, unde eparhiile numără milioane de credincioși.

Proporțiile reduse ale acestor eparhii catolice arată limpede originea și menirea lor: *instrumente de infiltrațiune și de distrugere a unității religioase ale neamului românesc.*

(Va urma).

Sfântul Sinod se întrunește astăzi, Vineri, la 4 Octombrie, în sesiune de toamnă.

⁶ Cf. Concordatul. Arad. Tip. Diecezană 1928, p. 21.

Adunarea „Asociațiunii”

Venerabilul așezământ cultural, «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român», se întrunește Duminică, în 6 Octombrie 1929, la Turda, unde e convocată adunarea sa generală din acest an.

Vremile noastre, de stărpiciune morală, în mersul lor păgănesc, au atins, între altele, și vechia instituție, care a fost și este fala și nădejdea Ardealului românesc.

Un comunicat, din zilele trecute, dat de comitetul dela Sibiu, vorbea de pierderi bănești la administrația centrală a Asociațiunii, cifrate cu suma de aproape un milion de lei. Lămuririle precize despre această lipsă, deocamdată sânt păstrate sub tăcere, deși publicul nu pare a fi mulțumit cu asigurarea că «fundațiunile Asociațiunii sânt neatrinse», și că pagubele sânt acoperite de garanția dată de cei vinovați.

Ori care membru al corporației este în drept să ceară ceva precizări. Se vor putea da, fără îndoială, în adunarea generală dela Turda, și astfel de precizări lămuritoare.

Mai vin însă alte necazuri financiare, amenințând viitoarea activitate culturală a Asociațiunii. Subvenția dela guvern, prevăzută în bugetul anului curent, lasă mult de dorit; venitul din concesiile cinematografele scade simțitor; iar taxele membrilor, când socotim deprețierea banului, nu sporesc în proporție cu necesitățile instituției.

În asemenea jalnice împrejurări, comitetul central n'a mai luat, în proiectul de buget al anului 1930, nici o subvenție pentru Biblioteca populară a Asociațiunii, nici pentru revista *Transilvaniei*, nici pentru secțiuni, — reducând activitatea publicistică a societății la un calendar pentru popor și

un singur număr, administrativ, al revistei.

Secțiunile Asociațiunii, într'o ședință plenară ținută de curând la Cluj, au cercetat situația neplăcută și au discutat modalitățile de îndreptare. S'au emis, în ședință, mai multe păreri și propuneri.

Și anume:

Un membru arată nesiguranta ajutorului dat de guverne; cere deci ca Asociațiunea să se organizeze economicște numai din taxele membrilor, — cum făcuse pe vremuri. I se răspunde, că numai din cotizațiile membrilor și din alte venituri proprii ale societății, în împrejurările de azi, nu se poate desfășura cuvenita activitate culturală.

Alt membru arată că nu ne putem lipsi de biblioteca populară și de «Transilvania», — ele trebuie susținute, chiar dacă s'ar reduce numerele de tipărit; să se mărească taxele de administrare a fundațiilor, și să se facă demersuri, ca Asociațiunea să primească ce i se cade din lăsamântul fostului președinte de onoare al Asociațiunii, Regele Ferdinand I.

Se mai propune contractarea unui împrumut pentru susținerea mijloacelor de activitate culturală absolut necesare. Apoi, să se adreseze apeluri către județe, comune, parohii, pentru înscrierea de membri.

S'ar putea face pașii necesari, observă alt membru, ca averea *fondului de teatru* să treacă la Asociațiune, conform statutelor, ș. a. —

Adunarea generală dela Turda este chemată să examineze, să cumpănească și să aducă hotărârile ce le va chibzui de cele mai potrivite, pentru a salva de vegetația ce amenință o societate, pentru care înaintașii noștri, modești și glorioși, au cheltuit atâta muncă, sănătate, însuflețire și avere bănească...

FOIȘOARA

Cuvântul

Domnul, răsărit pe toate cărările vieții, e călcat fără milă în picioare. Lumea neastâmpărată, veșnic călătoare, își împânzește privirile în zările apusului, flămândă după bogății și fericiri nevisate.

Muritorul nu mai ține seamă de fărâna flințel sale. Și numai aici înfloresc farmecul vieții! Dar fărâna cere jertfă. Iar tovarășii mei sânt cu mâinile goale. Ei caută în zări pe cel care o să le îmble daruri bogate, fără să aștepte vre-o jertfă în schimb.

«Jertfa e muncă, iar munca-i zestrea materiei», zic ei. «Nu prilejuește nici o fericire. Noi o să cucerim lumea de mâne, clădită pe cumînțenia omului îndrăzneț. Ni-o vestește îndrăzneala gândului nostru. În lumea ce va răsări mâne nu vor

mai fi altare pentru jertfe de tot felul.

«Cel mai îndrăzneț, nu cel mai viteaz va rosti cuvântul de vrajă. Va doborâ idolii de astăzi, va nimici religii și obiceiuri și va vesti stăpânirea Eului. Fiecare va stărui să cucerească tot ce-l dă putere».

Astfel grădesc tovarășii mei, cei cu privirile pironite în zări, în vreme ce eu mă obosesc a culege din ogașia drumurilor mărgăritare de preț, cuvântul Tău, Stăpâne. El mă povățuiește a mă pătrunde de înțelepciunea vieții fugare.

Și nădejdea mă luminează pentru a-ți găsi urmele Tale. Mângălat de fericire, în umbrele amurgului mă voi apropia de altarul Tău și voi aduce jertfă sufletul meu, cutezând a zice:

Ale Tale dintru-ale Tale. Stăpâne.
Z. SANDU.

Misiunea bisericească în America

— Un raport —

Din tipografia arhidiecezei de Alba-Iulia și Sibiu primim broșura:

Raport despre misiunea bisericească în America, 1928—1929, de Tr. Scorobet, consilier arhiepiscopesc.

Raportul, după cuvintele de introducere, arată:

Numărul, așezarea și ocupația coloniștilor români;

condițiile spirituale și morale din coloniile românești;

situația parohiilor;

conferența preoțească dela Cleveland;

congresul bisericesc dela Detroit, cu deciziile sale mai importante;

relațiile externe: relațiile cu ortodocșii, biserica anglicană, la conciliul federal. —

Situația parohiilor este următoarea:

Parohiile din colonii sânt constituite după sistemul corporațiilor religioase americane. Fiecare parohie e încorporată la tribunal și are drept să-și facă statute, aprobate de adunarea generală a membrilor. Nici un statut n'are clauzula de aprobare a autorității bisericești din patrie.

Patrimoniul bisericesc aparține parohiei. Numai în So. Omaha, Nebr. patrimoniul e transcris pe numele Mitropoliei Ardealului, iar biserica din Mtunion pe numele patriarhiei. Sânt scutite de impozite bisericile și casele parohiale. Statul n'are amestec în chestii de credință și disciplină. Adunarea generală a membrilor și stolele preotului, alege funcționarul bisericesc și pe preot. Un singur preot misionar: Simion Mihălițianu din Indiana Harbor slujește la aceeași parohie de 22 ani; toți ceilalți preoți au angajamente temporale. Unele pa-

Să ne ridicăm și noi, cei de astăzi, la înălțimea jertfelor acestor înaintași, venind într'ajutorul instituției la fiecare bun român trebuie să țină cu toată căldura inimii. Dar — nici statul să nu absenteze de la datorie.

Sfințirea Sanatorului militar-Pălținiș

În cadrele unei impozante festivități, ilustrată prin prezența I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, a dnei și dlui ministru al armatei general de divizie H. Cihoski, a dnei și dlui comandant al C. 7 A. general de divizie C. Găvănescul, a dlui prefect Dr. Corioian Ștefan, și primarului Dr. Goritz, apoi în prezența tuturor generalilor comandanți de divizie, brigăzi și regimente din întreg corpul 7 armată, s'a sfințit și inaugurat Duminecă 29 Septembrie a. c. noul și admirabilul Sanator al armatei, zidit pe culmile fermecătoare ale Pălținișului românesc.

Actul sfințirii l-a săvârșit I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, cu asistența protopopilor militari Serafin și Dăncilă, apoi a păr. consilier I. Grovu și a diaconului I. Dinu.

Solemnitatea sfințirii a fost ridicată mult prin cadrul pitoresc format de careul celor peste 120 de ofițeri, generali și coloneli, în frunte cu ministrul armatei și generalul de divizie C. Găvănescul — careu încadrat de brazii seculari, cari plini de mândrie își scaldau frunțile în razele soarelui de toamnă, trimițătorul din belșug al luminii și al căldurii binefăcătoare asupra tuturor cari au alergat din depărtări ca să-și miresmuiască sufletul în această atmosferă de rară sărbătorire.

După terminarea sfințirii apei I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* concentrându și toată seninătatea sufletului Său în cuvinte vibrante cari au captivat suflet și creier deopotrivă, a rostit o magistrală cuvântare, reușind în câteva clipe să contopească sufletele tuturor celor prezenți într-o pioasă rugăciune înălțată spre marele Dumnezeu, care ne vorbește tuturor prin frumusețile naturii Sale încântătoare și binefăcătoare sufletului și trupului omenesc deopotrivă.

Eu cred, că în aceste momente, sufletul și conștiința adormită a multora s'a deșteptat la o nouă viață și

în razele soarelui vestitorul mării Creatorului, asemenea și în parfumul brădetului încunjurător și au regăsit mulți liniștea sufletului, pierdută în frământările vieții haine de astăzi.

I. P. Sf. Sa termină șiragul mărgăritarelor, împărțite în acea zi, cu o princiară dărnicie, prin cererea și coborârea binecuvântării lui Dumnezeu asupra nădejzii noastre de azi și de mâine, asupra M. Sa'e, Regelui Mihai I, asupra glorioasei noastre Dinastii și asupra scumpei noastre Armate.

Cuvintele din urmă ale I. P. S. Sale, au fost acoperite cu urale nesfârșite și entuziaste eșite din pieptul voinicesc al unui întreg corp de armată.

Urmează o masă camaradească, servită din belșug pentru cei 180 participanți, unde într-o atmosferă camaradească vorbește cel dintâi dl ministru al armatei, general de divizie H. Cihoski, pentru M. Sa Regele și pentru Dinastia Română.

Vădit emoționat vorbește apoi pentru ministrul armatei generalul de divizie C. Găvănescul, care prin o intuiție și o rară putere de pătrundere, concentrează în cuvintele sale sentimentele unanime ale tuturor celor prezenți în ceea ce privește respectul neșarmur și dragostea nefățărită întru chipă într'un omagiu viu și neperitor prezentat ministrului Armatei din partea tuturor prin cuvintele sincere și înțelepte ale vorbitorului, care cu multă dreptate a subliniat și adevărul, că dl ministru al armatei și-a asigurat încă de pe timpul când comanda corpul 7 armată, un loc de onoare în buna noastră amintire.

Vorbitorului îi răspunde distinsul nostru ministru de război, începându-și cuvântul său prin exprimarea mulțumirii ce o simte pentru îmbucurătoarea împrejurare, că la acest act mareț a participat și a ridicat cadrele serbării prin prezența Sa, I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae*, pe care îl asigură de toată sollicitudinea și toată înalta sa recunoștință.

Domnul ministru al armatei își exprimă adânc simțita mulțumire în special înfăptuitorului dorinții sale de-a ridica la Pălținiș un Sanatoriu pentru armată, dlui general Găvănescul, care cu neobosită și stăruitoare muncă, secondat de ofițerii săi harnici și destoinici, a realizat cu bani puțini, dar cu o stăruință de fier o operă menită să îndulcească concediile de vară serilor de ofițeri și familiilor lor, veniți să găsească la

Pălținiș odihna și distracția binemeritată.

Dl ministru al armatei nu trece cu vederea munca nimănui, depusă pentru ridicarea acestui Sanator și mulțumește tuturor; dela cel din urmă ostaș — cum spunea Domnia Sa, până la cei mai înalți comandanți ai lor, pentru zelul și devotamentul arătat și de astădată, când voința tuturor a învins obstacole neînchipuit de grele.

Cuvântarea dlui ministru al armatei a avut darul să arate tuturor felul cum trebuie să aprecieze un șef nepărtinitor munca și strădaniile subalternilor săi, iar armata a avut deastădată un nou și fericit prilej să pătrundă în sufletul vrednicului ei comandant, cuvântul căruia va fi de noi, de toți, urmat și ascultat.

După terminarea mesei toți cei prezenți fac o vizită de rigoare I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae*, având ocaziunea să viziteze și să admire, la fața locului Sanatoriu Mitropoliei noastre, din Pălținiș, această capodoperă, care ne face atâta cinste Bisericii și înțelepților ei conducători. Astfel, ziua de 29 Sept., a fost o zi de însuflețire și de înfrățire între biserică și armată, strălucind din nou Biserica strămoșească alături de Armata neamului.

Onoare și recunoștință aceluia, cari cu atâta demnitate au știut să înfrățescă *Crucea cu spada pe culmile Pălținișului*. Raportor.

INFORMAȚIUNI

Distincții. Dna Alexandrina Gr. Cantacuzino, președinta societății ortodoxe a femeilor române, a avut cinstea deosebită să fie aleasă în unanimitatea voturilor țărilor interaliate (Franța, Anglia, America, Italia, Polonia, Portugalia, Cehoslovacia, Jugoslavia și Belgia) ca președintă a asociației feminine *Fidas*, având să reprezinte țările interaliate la congresul din anul viitor (Septembrie 1930) la New York. La alegerea aceasta, făcută la Belgrad, s'au adus nesfârșite ovații cuvântărilor ținute de dna Cantacuzino. — Din partea guvernului român, dna Alexandrina Gr. Cantacuzino a fost numită în delegația ce reprezintă România la a 10-a adunare a Societății națiunilor la Geneva. — S'a făcut astfel o vrednică cinste femeii care conduce cu multă înțelepciune instituția în fruntea căreia se află.

rohiu schimbă preoții în fiecare an.

Falsa interpretare a libertății religioase americane a făcut ca înscrierea membrilor la parohii să fie voluntară, și în prezent abia 15% din totalitatea credincioșilor noștri sânt parohieni. Statistica americană cunoaște 18.853 membri. Ceice nu sânt membri, plătesc la botez, cununie și înmormântare taxe urcate la caseria parohială. În unele parohii taxele acestea sânt atât de urcate, încât foarte mulți inși se duc la sectari, unde astfel de slujbe sânt — gratuite. Parohiile sânt asemenea unor cluburi religioase, în continue frământări interne, a preoților în contra parohienilor și a partidelor din parohie între olaltă.

È o situație generală deplorabilă, datorită multor cauze. Credincioșii din Statele Unite au trăit acasă sub apăsarea regimului străin și considerau biserică o instituție națională. Influența ei spirituală a scăzut și nu

s'a pus stavilă elementelor profane în formele populare ale religiei.

Preoții misionari au trăit izolați, fără control permanent și desorientați în fața multiplelor probleme spirituale și sociale din America.

Biserica n'a trecut la aceștii fii încercați cu tot aparatul ei de mântuire, să-i strângă la olaltă sub aripe ocrotitoare, să-i ducă la pășune hrănitore și să-i vindece de toate maldăile spirituale. Vizitația canonică întreprinsă, contactul personal cu credincioșii, vorbirile adresate conștiinței și rațiunii, slujbele religioase și propaganda prin presă în numele autorității bisericesti din patrie, au trezit speranțele că ceasul reculegerii generale a bătut. O premenire trebuia să pornească și în clerul misionar.

Din cele experiate în America și descrise aici — sfârșește raportul — se desprind următoarele:

1. Spre a preface coloniile de peste Ocean într-o comunitate re-

prezentativă a bisericii și a neamului, o reorganizare fundamentală e imperativă.

2. Inițiativa masselor a dat cele 50 biserici ort.-rom. în Statele Unite și Canada și a creat o organizație religioasă și națională cu calitățile și defectele inițiativelor populare. Prin această organizație populară, biserică nu este în frontul vieții, și bisericile, care stau îndărătul frontului, sânt lipsite de prestigiu și de influință.

3. Cu elementele de conducere de azi, situația actuală n'are condiții de progres.

4. Premenirea clerului misionar e necesară și revocarea preoților necorespunzători. Recrutarea clerului să fie severă și instituirea lor să fie cu termen de 3—5 ani. Preoții, care funcționează peste acest termen, pierd legăturile cu viața bisericească din patrie. Din preoții misionari din America se pot recruta preoști de orăș și propagandiști, cunoscători ai metodelor moderne de păstorie.

Sfințire de biserică. Consiliul parohial din comuna Răhău, prof. Sebeșului, anunță sfințirea bisericii ortodoxe române din loc, acum renovată, ce se va face Duminecă în 6 Octombrie 1929, la ora 8 a. m. — La ora 7 seara urmează concertul dat în scop bisericesc.

Schimb de studenți. Sf. Sinod român a pus la dispoziția Sfântului Sinod bulgar două burse, la internatul facultății teologice de pe lângă universitatea din București, pentru doi studenți ortodocși de origine bulgară, cari doresc a urma științele teologice în România. Din partea sa, și Sinodul bulgar va oferi burse studenților români.

Destituții. Ziarele aduc știrea că guvernul iugoslav a scos dela catedrele lor aproape jumătate din învățătorii români dela școlile românești din Bănatul sârbesc. Să fie la mijloc eroare sau intențiune a guvernului dela Belgrad?

La Academia teologică din Sibiu s'a înscris, anul acesta, și o dră abs. de liceu cu examenul de bacalaureat: Veturia Moșoiu, iar la Arad dna Livia Crișan, prezidenta Societății ort. a femeilor române filiala Arad.

D'ale sovietelor. În comuna Vasilovca, din județul Ecaterinoslav, țăranii lucrează la repararea bisericii. Asemenea fapt este, după spusa sovietelor, conspirație împotriva regimului. — Aceleași soviete vreau să reformeze calendarul așa, ca săptămâna să fie compusă numai din cinci zile, de Luni până Vineri inclusiv, cu lucru fără întrerupere în toate instituțiile Rusiei sovietice. Sărbătorile religioase, și toate Duminecile, se desființează. Întreprinderile trebuie să rămână în activitate neîntreruptă, prin echipe de schimb. Așa devine omul o simplă — mașină.

ȘTIRI LOCALE

Concert. Tenorul dela opera din Cluj, dl Adrian Cîrțiu, va da un concert Sâmbătă, în 5 Octombrie, ora 9 seara, în sala dela Unicum, cu program ales. La pian dna M. Klein-Hintz. Bilete se vând în Librăria Foaiă Poporului din strada Mitropoliei.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu se întrunește astăzi Vineri d. a., ora 4 (16) în sala de ședință a primăriei în ședință publică.

5. Pentru salvarea prestigiului țării și a bisericii, să se trimită în America un episcop misionar plătit de stat timp de zece ani, până ce biserică de peste Ocean își va crea mijloace proprii de existență. Un episcop misionar destoinic va îndeplini și un rol însemnat diplomatic, fiind în contact permanent cu cercurile religioase americane, cu influință hotărâtoare asupra opiniei publice.

6. Și până la completarea organizării bisericesti, credincioșii să fie îndemnați: să respecte legile țării, în care trăiesc și obiceiurile religioase de-acolo, să facă zilnic dovada respectului legilor, să nu se amestece în chestiile politice interne, nici să facă desbinări între coloniști, ci să păstreze sub egida bisericii cea mai deplină solidaritate, să dea reprezentanților noștri diplomați respectul cuvenit și să se orienteze după îndrumările lor apărând împreună țara, biserică și buna lor reputație și să stea într'ajutor tuturor românilor, ajunși în lipsuri și necaz.

Nr. 155/1929.

(126) 1—3

Concurs

În baza § 63 din Statutul Organic, în legătură cu § 23 pct. 5, precum și § 7 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter și conform înaltului ordin al P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4397/929 din 13 Iunie a. c., prin aceasta se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Târnavă, cu sediul în Diciosânmartin.

Viitorul protopop va ocupa și postul de paroh al Diciosânmartinului.

Retribuțiunile împreună cu acest post sânt: venitele după postul de paroh, conform fasiunilor din coala B, venitele stolare și salariul dela stat, sesiunea parohială cu venit de cca 30 000—35.000 Lei anual, venitele după postul de protopop.

Casa parohiale sau tractuale nu sânt, deci cel ales se va îngriji din al său de locuință.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrișă prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. Consiliu Arhiepiscopesc în termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, având a alătura și o tabelă de calificare după rubricile indicate în regulamentul congresual § 12.

Concursurile intrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Diciosânmartin, din ședința Consiliului protopopesc al tractului Târnavă, ținută la 3 Iulie 1929.

Petru Medeșan
adm., prot., preș.Iuliu Moldovan
notarul cons., prot.

Nr. 6727/929.

Concursul se aprobă din ședința plenară ținută la 9 Sept. 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 468/1929.

(134) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a Vingard, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasonate pentru întregirea dela stat. Sesiua parohială e de 32 jugăre. Casă parohială, din care o cameră e rezervată pentru Casa culturală. Partea de lemne de foc convenită preotului din pădurea bisericii. Grădină de legume.

Concurenții au să-și înainteze cererile și documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc și până 'n opt zile înainte alegerii, a se prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Sebeș, la 20 Septemvrie 1929. Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.**Pictură**

Subsemnatul pictor academic iau în întreprindere lucrări din branșa picturii în stil bizantin și repar picturi vechi cu prețuri potrivite și în condiții artistice ireproșabile.

În atelierul meu se găsesc tablouri și icoane bisericăști artistice. Am pictat și reparat biserici și posed certificate de apreciere din partea On. Comisii a monumentelor istorice.

Primește lucrări în ori ce timp și la cerere mă deplasez în locurile unde e trebuință de pictură și de reparații interioare.

(133) 1—3

Pictor **Ilie Chidu**

Sibiu, Piața Regele Ferdinand 2

Nr. 653/929.

(135) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei va cante de clasa a II-a din Porombacu de Jos, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Presv. Cons. arhiepiscopesc din 30 Iulie 1929 Nr. 6914/1929, se publică concurs cu termenul dn 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. Folosirea cimiterului bisericii.
3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.
4. Grădina expropriată dela stat de 500 stânjini.

5. Venitele stolare usitate în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și subștearnă cererile înscrise conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig, (poșta Avrig, județul Sibiu) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 20 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Avrig, în înțelegere cu cons. parohial.

Ioan Căndea
protopop.**CLOPOTE**

în cea mai bună calitate. Turnătorie de clopote. Uzinele Metalurgice S. P. A. Timișoara IV, str. Andrei Mureșanu 3. Telefon 23—42 (125) 3—4

Nr. 765/1929.

(131) 2 3

Concurs

În conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 4944/929 și în înțelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a Veneția de sus.

Retribuțiunile împreună cu acest post sânt:

1. Salariul dela stat, conform cu pregătirea și anii de serviciu ai candidatului.

2. Casă parohială cu supraedificate corăspunzătoare.

3. Sesiunea parohială: 15 jug. 382 st. pământ arabil și fânaș.

4. Venitele stolare, satorite de adunarea protopopiatului Oltul și aprobate cu ord. Nr. 3108/1928.

Reflecții, îndreptățiți la acest post sânt poștiți să și trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen oficiului protopopesc Oltul, Șercaia, jud. Făgăraș, să se prezinte și în parohie, în vreo Duminecă sau sârbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Șercaia, 23 Septemvrie 1929.

Vasile Stoicanea
protopop.

La Bibliotecă Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL

profesor de teologie

Prețul Lei 25—, plus spese poștale Lei 10—

La Bibliotecă Arhidiecezană din Sibiu, se găsesc în permanență următoarele Cărți rituale:

Acaftist, legat**Apostol**, legat în piele cu copcii**Carte de Tedeum**, legată**Ciaslov**, legat**Evanghelia**, legată foarte fin, în pluș cu evangheliștii în Email, cu copcii și aurită**Evanghelia**, legată foarte fin, în piele cu evangheliștii, cu copcii și aurită**Evanghelia**, legată în piele și cu copcii**Evanghelia**, legată jumătate în piele**Evhologiu (Molitvelnic)**, legat jumătate în piele**Liturghier**, legat în piele**Mineiele**, legate**Octoih mare**, legat în piele și cu copcii**Octoih mic**, legat**Penticostar**, legat jumătate în piele**Psaltirea**, legată

Nr. 182/1929.

(132) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Crăciunel, protopopiatul Târnavă, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Salariul cu întregirea dela stat conform celor fasonate în coala B.

2. Casa parohială cu supraedificate.

3. 22 jug. cat. $\frac{3}{4}$ arător $\frac{1}{4}$ fânaș, care se va întregi conform hotărârei comisiei de împroprietărire cu 7 jug. cat. arător.

4. Folosirea cimiteriului vechiu cca 2 jug.

5. Câte 1 ferdelă cucuruz sfărmat și 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.

6. Stola obișnuită în parohie.

Concurenții vor înainta cererile și documentele convenite în termenul prescriș oficiului protopopesc Târnavă în Diciosânmartin și se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Diciosânmartin la 4 Sept. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înțelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petru Medeșan
adm. prot.

Nr. 417/1929.

(127) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Apoldul de sus, protopopiatul Mercurei, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Venitele împreună cu acest post sânt cele satorite în coala B pentru întregirea dela stat.

2. Sesiune parohială 31 jugăre 1082 st. p., din care 3 jugăre 480 st. p. pământ arabil, iar 28 jugăre 602 st. p. fânaș.

3. Dela comuna politică contra valoarea alor 6 stânjini de lemne.

4. Relut pentru locuință dela comuna politică Lei 3600 anual.

5. Stola uzitată în parohie.

Reflecții îndreptățiți la acest post sânt poștiți să și trimită cererile provăzute cu toate documentele necesare în termen oficiului protopopesc în Mercurea și să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Mercurea, 16 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Dela Bibliotecă Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40—, plus spese poștale Lei 10—

Telegraful Român

Turnătorie de CLOPOTE și metal

FRITZ KAUNTZ

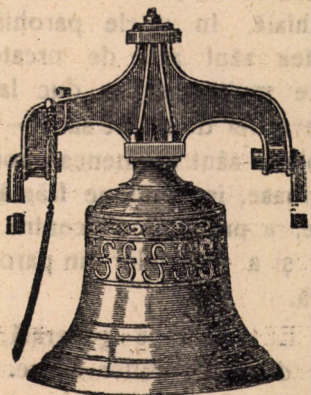
Sibiu, strada Morilor Nr. 2

Furnizează clopote pentru biserici din aliaj garantat ca în timp de pace în executare de artă și pe lângă cele mai mari garanții. Experiența îndelungată de ani în această ramură garantează o muncă de primul rang.

Am executat și clopotele Catedralei ortodoxe române din Sibiu — spre mulțumirea Consiliului arhiepiscopesc

I I Cereți oferte speciale I I

Observați exact adresa de mai sus!

NB. Firma de mai sus, nu are nici o legătură cu firma Schieb (114) 4—5